

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผลการทดลอง

ปูเป็นทรัพยากรประมงชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญกับเศรษฐกิจของประเทศ เป็นที่นิยมบริโภคของบุคคลทั่วไป ปริมาณการจับปูจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี 2531 ถึงปี 2539 หลังจากนั้นปริมาณปูที่จับได้เริ่มลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี 2550 ปูที่จับได้มีปริมาณ 35,100 ตันเท่านั้น และมีแนวโน้มลดลงอีก

ปูทะเลจัดเป็นปูประเภทหนึ่งที่มีความต้องการของผู้บริโภคสูง ปริมาณการจับปูทะเลนั้นมีมากในปี 2549 คิดเป็นมูลค่า 670.5 ล้านบาท และลดลงในปี 2550 คิดเป็น 376.7 ล้านบาท เมื่อจำแนกตามแหล่งทำการประมงแล้ว ปี 2550 ในบริเวณอ่าวไทยมีการจับปูทะเล คิดเป็นมูลค่ากว่า 276 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าบริเวณมหาสมุทรอินเดียที่คิดเป็นมูลค่าประมาณ 100 ล้านบาท (กรมประมง, 2550)

ปูทะเลเริ่มลดน้อยลงอย่างต่อเนื่อง (บังอร และ โชคชัย, 2545; บรรจง และ บุญรัตน์, 2545) การฟื้นฟูทรัพยากรประมงประเภทปูทะเลนั้นเป็นไปได้ยาก ด้วยเหตุผลหลาย ๆ ประการ เช่น ความไม่เข้มแข็งของกฎหมาย ซึ่งกฎหมายประมงออกมาตั้งแต่ปี 2490 (ภาคผนวก) และใช้เรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ นับเป็นเวลากว่า 60 ปี แม้ว่าจะมีการผลักดันแผนแม่บท ปี 2552-2561 (ภาคผนวก) ออกมาก็ตาม แต่ยังไม่เห็นภาพที่แน่ชัด รวมทั้งความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายเหล่านั้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในการทำการประมง เป็นต้น การจัดการประมงต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งรัฐบาล เอกชน รวมไปถึงตัวของชาวประมงเอง

ข้อมูลโดยรวมของชาวประมง

ชาวประมงบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแถมหนู จังหวัดจันทบุรีนั้นส่วนใหญ่ทำการประมงปูทะเลโดยใช้ลอบมากกว่าอวน และส่วนมากทำการประมงปูทะเลบริเวณป่าชายเลนมากกว่าออกไปทำการประมงบริเวณทะเลลึก ปูทะเลที่จับได้ส่วนใหญ่จะมีขนาด 7-9 cm ซึ่งการทำการประมงปูทะเลนั้นชาวประมงส่วนมากจะกระทำกันทุกวัน เนื่องจากต้องหารายได้มาใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งรายได้ต่อเดือนของชาวประมงบริเวณดังกล่าวนี้ยังไม่มีที่พอใจของชาวประมงมากนัก เนื่องจากชาวประมงต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด รายได้ที่เข้ามาก็พอแค่ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเท่านั้น ไม่สามารถเก็บออมได้ และชาวประมงก็มีความต้องการที่จะเพิ่มรายได้มากขึ้น โดยการเพิ่มการทำการประมงปูทะเล ซึ่งจะส่งผลเสียต่อทรัพยากรปูทะเลเป็นอย่างมาก

ความคิดเห็นของชาวประมงที่มีต่อแนวทางในการจัดการทรัพยากรปูทะเล

ชาวประมงบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนทุ่งกระเบน-อ่าวแถมหนู จังหวัด จันทบุรี มีความคิดเห็นต่อมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรการจัดทำธนาคารปูไข่ หรือจัดพื้นที่อาศัยสำหรับปูทะเลที่มีไข่แก่ได้มาทำการสลัดไข่ออกก่อนที่จะนำปูทะเลไปจำหน่าย เพื่อเป็นการขยายพันธุ์ปูทะเล มาตรการนี้ชุมชนในบริเวณนี้ เคยได้มีการดำเนินการแล้ว และชาวประมงในหมู่บ้านก็มีความเห็นว่า มาตรการนี้เป็นมาตรการที่มีประโยชน์กับชาวประมงเอง และมีความยินดีที่จะปฏิบัติตามมาตรการนี้ทุกคน มาตรการนี้ควรจะได้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มขึ้นมา เพื่อดูแลและต่อยอดให้มีรายได้เกิดขึ้น เช่น เมื่อปูได้ทำการสลัดไข่แล้ว ส่วนหนึ่งจะปล่อยไข่ให้ออกสู่ธรรมชาติ และอีกส่วนหนึ่งจะทำการเพาะไข่เหล่านั้นเพื่อให้ได้ลูกปูขนาดเล็ก แล้วนำลูกปูเหล่านั้นมาทำการเพาะเลี้ยง หรือจำหน่ายให้กับเกษตรกรที่ทำการเพาะเลี้ยงปูทะเล เพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
2. มาตรการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ปูทะเล เป็นมาตรการที่ชาวประมงทุกคน ยินยอมให้ความร่วมมือ และปฏิบัติตามทุกคน ชาวประมงมีจิตสำนึกที่ต้องการอนุรักษ์ปูทะเล เพื่อให้ใช้ประโยชน์จากปูทะเลได้ตลอดไป ดังนั้น มาตรการนี้จึงเป็นมาตรการที่สำคัญอีกมาตรการหนึ่ง เนื่องจากการจัดการประมงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
3. มาตรการการรณรงค์ให้มีการปลูกป่าชายเลน ชาวประมงมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการปลูกป่าชายเลน และอนุรักษ์ ป่าชายเลน เนื่องจากป่าชายเลนมีความสำคัญต่อสัตว์น้ำหลาย ๆ ประเภท รวมทั้งปูทะเล ป่าชายเลนเป็นที่อาศัย และแหล่งอาหารที่สำคัญของปูทะเล ถ้าป่าชายเลนถูกทำลาย ปูทะเลก็ไม่มีที่อยู่อาศัย ไม่มีแหล่งอาหาร ทำให้เกิดการลดน้อยลงของปูทะเล และอาจถึงสูญพันธุ์เลยก็เป็นได้ ดังนั้นต้องมีการรณรงค์ให้มีการปลูกป่าชายเลน รวมไปถึงการรณรงค์ให้ชาวประมงตระหนักถึงความสำคัญของป่าชายเลนอีกด้วย
4. มาตรการการพัฒนาการเพาะเลี้ยงปูทะเล เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ชาวบ้านยินดีปฏิบัติตามทุกคน การเพาะเลี้ยงปูทะเลปัจจุบันยังมีปัญหาเกี่ยวกับอัตราการรอดของปูทะเล ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำอยู่ ทางกรมประมงได้มีการศึกษาวิจัยกันอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นวิธีการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ การเพาะฟักไข่ การอนุบาลลูกปูทะเล รวมไปถึงการเลี้ยงปูทะเลให้ได้ขนาดที่ตลาดต้องการ
5. มาตรการสนับสนุนให้มีกฎหมายชุมชนในการอนุรักษ์ปูทะเล เป็นมาตรการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและชุมชน รัฐบาลต้องให้สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพยากรที่อยู่ในบริเวณชุมชนนั้น ๆ และการทำการประมงจะถูกควบคุมโดยระบบสิทธิการทำการประมง ซึ่งสิทธิเหล่านี้จะถูกกำหนดขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ และผู้ที่กำหนดสิทธินี้ขึ้นมาก็คือชาวประมง

ในบริเวณนั้น ๆ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถสนับสนุนการครอบครองทรัพยากรประมงของชุมชน และระบบสิทธิการทำการประมง ซึ่งชาวประมงในบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี เกือบทุกคนมีความต้องการในมาตรการนี้ และยินดีที่จะมีส่วนร่วมในมาตรการนี้

6. มาตรการกำหนดขนาดตาอวนของลอบพับและขนาดตาอวนที่ใช้ในการทำการประมงปูทะเล ซึ่งต้องศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ศึกษาพฤติกรรมในการเข้าลอบ หรือ การติดอวน การเปลี่ยนขนาดตาอวน สีของเนื้ออวน เป็นต้น โดยต้องคำนึงถึงผลทางด้านเศรษฐกิจด้วย ซึ่งชาวประมงในบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีนั้น ได้มีมาตรการดังกล่าวขึ้นมาแล้ว ดังนั้นการประชาสัมพันธ์มาตรการดังกล่าวให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วกันนั้น เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

7. มาตรการพัฒนาเครื่องมือให้มีความทันสมัยเพื่อให้จับปูทะเลได้มากขึ้น มาตรการนี้ชาวประมงบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีมีความเห็น ด้วยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องการรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นถ้าทรัพยากรปูทะเลมีจำนวนมากขึ้น และมีความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลมากขึ้น ชาวประมงก็จะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการทำการประมงสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ควบคู่กันไป แต่สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การทำการประมงเหล่านั้นต้องเป็นการทำการประมงอย่างยั่งยืน

8. มาตรการกำหนดฤดูห้ามจับปูทะเลในฤดูวางไข่หรือมีไข่นอกกระดอง ซึ่งจากการศึกษาในเรื่องของความสมบูรณ์เพศของปูทะเลในบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรี พบว่า ปูทะเลจะมีความสมบูรณ์เพศมากในระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง กันยายน ดังนั้นในการกำหนดห้ามจับปูทะเลในฤดูวางไข่หรือมีไข่นอกกระดองนั้น ควรกำหนดในช่วงเวลาดังกล่าวเพื่อให้ปูทะเลได้มีการขยายพันธุ์ออกไป อีกทั้งในเดือนดังกล่าวเป็นช่วงฤดูมรสุม มีฝนตกและลมแรง ทำให้เหมาะสมอย่างยิ่งในการกำหนดช่วงเวลาดังกล่าวนั้นเป็นช่วงเวลาห้ามทำการประมงปูทะเล ซึ่งชาวบ้านในบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีส่วนใหญ่ก็มีความเห็นด้วยกับมาตรการดังกล่าวนี้

9. มาตรการกำหนดขนาดปูทะเลที่จับ เป็นมาตรการที่ชาวประมงบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีส่วนมากมีความยินดีที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งขนาดปูทะเลนั้น จะมีความสัมพันธ์กับการสืบพันธุ์ ในแต่ละท้องที่นั้นจะมีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้น การจะกำหนดขนาดปูทะเลที่จับนั้นควรจะต้องคำนึงถึงว่า ปูทะเลต้องผ่านการผสมพันธุ์ก่อนอย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนที่จะถูกจับขึ้นมารับริโภค เพื่อเป็นการปล่อยให้ปูทะเลได้สืบพันธุ์

10. มาตรการกำหนดพื้นที่ในการทำการประมงปูทะเล มาตรการนี้เป็นมาตรการที่ชาวประมงบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะหนุและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีกว่าครึ่งให้ความเห็นด้วย ซึ่งการกำหนดพื้นที่ในการทำการประมงปูทะเลนั้น ต้องเป็นพื้นที่ที่ปูทะเลได้ทำการวางไข่ และอนุบาลตัวอ่อน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และรักษาพันธุ์ปูทะเล

11. มาตรการกำหนดชนิดและปริมาณของเครื่องมือประมงในแต่ละครัวเรือน ชาวประมงบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะหนุและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีเห็นด้วยกับมาตรการนี้ประมาณครึ่งหนึ่งของชาวประมงทั้งหมด เนื่องจากแต่ละครัวเรือนมีการใช้จ่ายไม่เท่ากัน ทำให้การกำหนดชนิดและปริมาณของเครื่องมือที่ใช้ทำการประมงนั้นอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือจากชาวประมงมากนัก ดังนั้นควรศึกษาชนิดและปริมาณของเครื่องมือในการทำการประมงปูทะเลให้มีความเหมาะสมในแต่ละครัวเรือน

12. มาตรการกำหนดปริมาณที่สามารถจับได้ในแต่ละครัวเรือน หรือโควต้า ชาวประมงบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะหนุและป่าเลนปากน้ำเวฬุ จังหวัดจันทบุรีเกินกว่าครึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับมาตรการนี้ เนื่องจากเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อรายได้ที่จะได้รับ ดังนั้นถ้ามีความต้องการใช้มาตรการนี้ในการจัดการประมงปูทะเลแล้ว ต้องศึกษากันอย่างจริงจัง โดยคำนึงถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจให้รอบคอบ และต้องทำความเข้าใจกับชาวประมงให้ถ่องแท้ถึงผลกระทบที่ชาวประมงจะได้รับ เพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้านจากชาวประมง

แนวทางการจัดการทรัพยากรประมงปูทะเลโดยชุมชนบริเวณชุมชนป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแฉะหนุ จังหวัดจันทบุรี

การจัดการประมงโดยชุมชนเป็นมิติใหม่ของการจัดการประมงชายฝั่งของประเทศต่าง ๆ ประเทศที่มีความคุ้นเคยต่อระบบนี้ก็มีเพียงประเทศญี่ปุ่นเท่านั้น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นได้มีการพัฒนาระบบนี้มากกว่า 200 ปี โดยได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายประมงและกฎหมายสหกรณ์ประมงให้สามารถรองรับและสนับสนุนการจัดการประมงโดยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศญี่ปุ่นจึงได้เป็นประเทศที่มีระบบการจัดการประมงชายฝั่งที่ดีที่สุดประเทศหนึ่ง ส่งผลให้ชาวประมงขนาดเล็กของญี่ปุ่นมีความกินดีอยู่ดี สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (กังวาลย์ จันทร โชติ, 2541)

ประเทศไทยกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรชายฝั่งอย่างรุนแรง และมีผลทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ชาวประมงขนาดเล็ก โดยเฉพาะชาวประมงที่ทำการประมงปูทะเล ดังนั้นการนำระบบการจัดการประมงโดยชุมชนมาใช้ในการจัดการปูทะเล รัฐต้องมีการดำเนินการหลายด้าน ดังนี้

- รัฐต้องมีความเต็มใจในการมอบอำนาจในการจัดการประมงปูทะเลให้กับชุมชน
ประมง

- รัฐต้องผลิตนักวิชาการที่มีความรู้ และคุณภาพ เพื่อให้ความรู้แก่ชาวประมงในเรื่องราวเกี่ยวกับปูทะเลที่ถูกต้อง

- ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ตั้งแต่นักการเมือง ข้าราชการทุกระดับชั้น ชาวประมง องค์กรพัฒนาเอกชน และนักวิชาการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจแนวความคิด โครงสร้าง และบทบาทที่ตนเองได้รับเมื่อมีการเริ่มมีการพัฒนาระบบการจัดการปูทะเลโดยชุมชน

- รัฐต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับกฎหมาย ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัด

- รัฐต้องออกให้ความรู้ เผยแพร่ปรัชญา แนวความคิด และหลักการเกี่ยวกับการประมงปูทะเลโดยชุมชนให้สาธารณชนทราบ เพื่อให้ทุกคนได้มีความเข้าใจร่วมกันและเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการจัดการปูทะเลอย่างแท้จริง

- รัฐต้องสร้างความร่วมมือระหว่าง รัฐ ชาวประมงปูทะเล และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดการทำงานร่วมกันในส่วนที่ตนเองมีความรู้ และความสามารถ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชน

- รัฐต้องสนับสนุนการทำงานวิจัย ค้นคว้า หาคำตอบเกี่ยวกับปูทะเล เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชน

ไม่ใช่รัฐที่มีหน้าที่ผลักดันให้เกิดการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชนเพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น ชาวประมงปูทะเลในบริเวณนี้ก็มีหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

- สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในบริเวณพื้นที่ที่ทำการประมงปูทะเล

- ต้องสรรหาผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบ และมีความทุ่มเทที่จะรักษาทรัพยากรปูทะเลอย่างจริงจัง

- ชาวประมงปูทะเลทุกคนต้องให้ความร่วมมือในการจัดการประมงปูทะเลอย่างเต็มที่ และไม่มีข้อโต้แย้งใด ๆ ที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า

- จัดตั้งองค์กรประมงปูทะเลขึ้นในพื้นที่ในรูปของสหกรณ์ เพื่อทำงานร่วมกันกับภาครัฐ เพราะภาครัฐเป็นผู้ถือกฎหมาย มีงบประมาณและบุคลากรสนับสนุน

การพัฒนาระบบการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชนขึ้นในประเทศไทยถือว่าเป็นงานที่ท้าทายความสามารถ ต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ความมุ่งมั่นและอดทนของทุกฝ่าย ผลสำเร็จจึงจะเกิดขึ้นในที่สุด

การใช้ทรัพยากรปูทะเลในบริเวณชุมชนป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ จังหวัดจันทบุรี มีปัญหาที่เกิดขึ้นคือ การจับปูทะเลที่มากเกินไปจนกระทบต่อการผลิต การใช้ประโยชน์จากปูทะเลขนาดเล็ก และการใช้ประโยชน์จากปูทะเลที่มีไข่นอกกระดอง เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีความพร้อมในการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชนในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว แนวทางในการจัดวางกฎระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามนั้นก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความถูกต้องแม่นยำ เพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรปูทะเลให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ดังเดิม หรืออย่างน้อยที่สุดจะมีความอุดมสมบูรณ์กว่าในปัจจุบัน

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปแนวทางในการแก้ปัญหาและการจัดการทรัพยากรปูทะเลโดยชุมชนได้ดังนี้

1. รัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการประมง โดยรัฐจะต้องให้อำนาจแก่ชุมชนในบริเวณดังกล่าว ต้องให้สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพยากรที่อยู่ในบริเวณชุมชนนั้น ๆ และการทำการประมงจะถูกควบคุมโดยระบบสิทธิการทำการประมง ซึ่งสิทธิเหล่านี้จะถูกกำหนดขึ้นแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ และผู้ที่กำหนดสิทธินี้ขึ้นมาก็คือชาวประมงในบริเวณนั้น ๆ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถสนับสนุนการครอบครองทรัพยากรประมงของชุมชน และระบบสิทธิการทำการประมง
2. เมื่อมีอำนาจในการจัดการแล้ว ชาวประมงบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ จังหวัดจันทบุรีต้องมีการรวมกลุ่มภายในชุมชนให้ได้มากที่สุด และจัดตั้งองค์กรขึ้นมา โดยมีผู้นำ คณะกรรมการ รวมทั้งสมาชิกในองค์กร อย่างชัดเจนและเต็มใจที่จะเข้าร่วมองค์กร หลังจากนั้นให้จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดการประมงปูทะเลโดยชุมชนให้ชาวประมงในกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว
3. ชาวประมงบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ จังหวัดจันทบุรีซึ่งอยู่ในรูปแบบองค์กรจะต้องเข้ามารับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการจัดการประมงปูทะเล เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากทรัพยากร
4. องค์กรประมงปูทะเลบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ จังหวัดจันทบุรีนั้นจะต้องจัดระเบียบและข้อบังคับขึ้นมากับการทำการประมงปูทะเลของชุมชน คณะกรรมการจัดการประมงของชุมชนจะทำการพิจารณาออกระเบียบข้อบังคับเพื่อใช้สำหรับจัดการประมงปูทะเล ซึ่งกฎระเบียบที่ควรจะใช้บังคับในพื้นที่บริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนคู้กระเบน-อ่าวแหมหนุ มีดังนี้

4.1 การจัดทำธนาคารปูไข่ มาตรการนี้ชุมชนในบริเวณนี้ได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้นการจัดทำเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวประมงรู้ และเข้าใจถึงผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้น

4.2 ห้ามทำลายป่าชายเลนโดยเด็ดขาด เนื่องจากป่าชายเลนเป็นบริเวณที่มีความสำคัญต่อปูทะเลเป็นอย่างมาก เป็นทั้งแหล่งอาศัย และแหล่งอาหารของปูทะเล ดังนั้นถ้าบุคคลใดทำลายป่าชายเลนต้องได้รับการลงโทษจากองค์กรที่ตั้งขึ้นมา

4.3 กำหนดขนาดตาอวนของลอบพับและขนาดตาอวนที่ใช้ในการทำการประมงปูทะเลบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนทุ่งกระเบน-อ่าวแถมหนู จังหวัดจันทบุรี ซึ่งต้องศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

4.4 กำหนดฤดูห้ามจับปูทะเลในฤดูวางไข่หรือมีไข่นอกกระดอง ปูทะเลในบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนทุ่งกระเบน-อ่าวแถมหนู จังหวัดจันทบุรี จะมีความสมบูรณ์เพศมากในระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง กันยายน ดังนั้นในการกำหนดห้ามจับปูทะเลในฤดูวางไข่หรือมีไข่นอกกระดองนั้น ควรกำหนดในช่วงเวลาดังกล่าว

4.5 กำหนดขนาดปูทะเลที่จับ ซึ่งต้องศึกษาเพิ่มเติมถึงขนาดปูทะเลที่จะจับได้ การจะกำหนดขนาดปูทะเลที่จับนั้นควรจะคำนึงถึงว่า ปูทะเลต้องผ่านการผสมพันธุ์ก่อนอย่างน้อย 1 ครั้ง ก่อนที่จะถูกจับขึ้นมามีบริโภค ผู้ที่ละเมิดกฎระเบียบนี้จะไม่สามารถจำหน่ายปูที่จับได้ รวมทั้งต้องได้รับโทษตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับที่ตั้งขึ้น

4.6 กำหนดพื้นที่ในการทำการประมงปูทะเลอย่างชัดเจน เพื่อสงวนรักษาพื้นที่ไว้ให้ปูทะเลได้สืบพันธุ์และอนุบาลตัวอ่อน

5. ชุมชนต้องมีความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย ซึ่งชุมชนชาวประมงในบริเวณป่าเลนปากน้ำเวฬุ และบริเวณป่าเลนทุ่งกระเบน-อ่าวแถมหนู จังหวัดจันทบุรีนั้น ผู้ที่ละเมิดกฎระเบียบเหล่านั้นต้องได้รับการลงโทษตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับ

สิ่งที่ต้องระลึกร่วมกันก็คือ การจัดการประมงโดยชุมชนเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตย มีการคัดเลือกว่าแทนโดยการลงคะแนนเสียง การตัดสินใจใด ๆ ใช้เสียงข้างมากเป็นตัวตัดสิน ผลสำเร็จที่จะเกิดขึ้นนั้นจะไม่ได้เห็นในระยะเวลาอันสั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องไม่รีบร้อนที่จะเห็นผลสำเร็จ ต้องมีความอดทน และทุ่มเท เพื่อให้ชุมชนมีทรัพยากรใช้อย่างยั่งยืน